

Matrial konstanter			SI - Prefikser			
Metall	Spesifikk motstand $\rho(\text{rho})$	Konduktivitet $k=1/\rho$	Navn	Navn	Navn	Navn
	[$\Omega \cdot \text{mm}^2/\text{m}$]	[$\text{m}/\Omega \cdot \text{mm}^2$]				
Kopper	0,0172	58	desi	$d=10^{-1}$	deka	$da=10^1$
Aluminium	0,0303	33	centi	$c=10^{-2}$	hekto	$h=10^2$
Sølv	0,0162	62	milli	$m=10^{-3}$	kilo	$K=10^3$
Tinn	0,11 - 0,14	7 - 9	mikro	$\mu=10^{-6}$	mega	$M=10^6$
Jerntråd	0,1350	7	nano	$n=10^{-9}$	giga	$G=10^9$
Ståltråd	0,1720	6	pico	$p=10^{-12}$	tera	$T=10^{12}$
			femto	$f=10^{-15}$	peta	$P=10^{15}$
			atto	$a=10^{-18}$	exa	$E=10^{18}$

Elektrotekniske formler - svakstrøm

Ohms lov: $U = R \cdot I$

U = spenning [V]
 R = motstand [Ω]
 I = strøm [A]

Ledertverrsnitt [mm^2]: $A = \frac{\pi \cdot r^2}{4}$

r = lederradius
 D = lederdiameter
 $\pi = 3,14$

Ledermotstand: [Ω]: $R = \frac{\rho \cdot l}{A}$

ρ = materialets spesifikke motstand [$\Omega \cdot \text{mm}^2/\text{m}$]
 l = ledelengde [m]
 A = ledertverrsnitt [mm^2]

Konduktans [S]: $G = \frac{1}{R}$

R = motstand

Kapasitans [pF/m]: $C = \text{Leder - jord:}$

$\xi = \text{dielektrisitets konstant (permittivitet) for isolasjonsmaterialet}$
 $d_1 = \text{lederdiameter}$
 $d_a = \text{enlederens ytre diameter (over isolasjonen)}$
 $d_{a2} = \text{flerlederens ytre diameter (over isolasjonen)}$
 $a = \text{senteravstand mellom lederne [mm]}$

$$\frac{\xi \cdot 10^3}{18 \cdot \ln d_2/d_1}$$

Leder-leder (uskj.par):

$$\frac{\xi \cdot 10^3}{36 \cdot \ln 2a/d_1}$$

Leder-leder (skj.par):

$$\frac{\xi \cdot 10^3}{36 \cdot \ln 2a/d \cdot (d_2^2 - a^2)/(d_a^2 + a^2)}$$

Induktans [mH/km]:

Parallelle ledere (en sløyfe):

$$L = 0,4 (\ln 2a/d + 0,25)$$

a = senteravstand mellom lederne [mm]
 d = lederdiameter [mm]

Bølgelengde [nm]: $\lambda = \frac{v}{f}$

v = hastighet (lyshastighet: $3,0 \cdot 10^8$ [m/s])
 f = frekvens [Hz]

Seriekobling:

Resistans: $R = R_1 + R_2 + R_3 + \dots + R_n$

Kapasitans: $1/C = 1/C_1 + 1/C_2 + 1/C_3 + \dots + 1/C_n$

Induktans: $L = L_1 + L_2 + L_3 + \dots + L_n$

Parallelkkobling:

Resistans: $1/R = 1/R_1 + 1/R_2 + 1/R_3 + \dots + 1/R_n$

Kapasitans: $C = C_1 + C_2 + C_3 + \dots + C_n$

Induktans: $1/L = 1/L_1 + 1/L_2 + 1/L_3 + \dots + 1/L_n$

Elektrotekniske formler - sterkstrøm

Fasevinkel:	$\varphi =$	Vinkelen mellom spenningen og strømmen
Reaktans [Ω/km]:	$X =$	$\omega L \cdot 103$ (induktiv motstand) $\omega =$ sirkelreferansen ($2\pi f$), $L =$ driftsinduktans gitt i [mH/km] og fase
Impedans [Ω/km]:	$Z =$	$(R^2 + X^2)^{1/2}$ (total motstand) $R =$ vekselstrømmotstand i leder ved driftstemperatur og fase
Nominell spenning:	$U_0/U =$	Fase til jord spenning
	$U_0 =$	Spenning mellom leder og jord (eller skjerm / armering)
	$U =$	Fasespenning, -spenning mellom to ledere (en fase)

	DC	Enfase AC	Trefase AC
	$U_0 = \frac{U}{2}$	$\frac{U}{2}$	$\frac{U}{1,732}$
Aktiv effekt [W]:	$P = U \cdot I$	$U \cdot I \cdot \cos \varphi$	$1,732 \cdot U \cdot I \cdot \cos \varphi$
Rellativ effekt [Var]:		$U \cdot I \cdot \sin \varphi$	$1,732 \cdot U \cdot I \cdot \sin \varphi$
Tilsynelatende effekt [VA]:	$S = I$	$U \cdot I$	$1,732 \cdot U \cdot I$
Spenningsfall [V]:	Dersom strømmen er kjent:		
	$u = \frac{2 \cdot I \cdot l}{k \cdot A}$	$\frac{2 \cdot I \cdot \cos \varphi \cdot l}{k \cdot A}$	$\frac{1,732 \cdot I \cdot \cos \varphi \cdot l}{k \cdot A}$
		eller: $2 \cdot I \cdot l (R \cdot \cos \varphi + X \cdot \sin \varphi)$	$1,732 \cdot I \cdot l (R \cdot \cos \varphi + X \cdot \sin \varphi)$
	Dersom effekten er kjent:		
	$\frac{2 \cdot I \cdot P}{k \cdot A \cdot U}$	$\frac{2 \cdot I \cdot P}{k \cdot A \cdot U}$	$\frac{I \cdot P}{k \cdot A \cdot U}$
		eller: $2 \cdot P/U \cdot l (R + X \cdot \tan \varphi)$	$P/U \cdot l (R + X \cdot \tan \varphi)$
		I = strøm[A], l = lengden på lederen[m], A = tverrsnitt på lederen [mm^2],	
		P = effekt[W], k = ledermaterialets konduktivitet [$m/W \cdot mm^2$] ($k_{cu} = 56$ og $k_m = 33$).	
Induktans [mH/km]:	$L =$	0,4 (ln a/r + 0,25)	0,2 (ln a/r + 0,25)
		a = senteravstand mellom lederne [m], r = lederradius [mm]	
Kapasitans [nF/km], for 3-leder:	$C = \frac{\xi \cdot 10^3}{18 \ln 2a/d}$	a = senteravstand mellom ledene, d = lederdiameter [mm] $\xi =$ dielektrisitets konstant	
Ladestrøm [A], for trefase:	$I_{lad} = U \cdot 2\pi f \cdot C \cdot 10^{-6}$		